

Spis treści

WSTĘP	13
Rozdział I. PRZEDSIĘBIORSTWO W OTOCZENIU RYNKOWYM...	15
1. Podstawowe pojęcia	15
2. Pojęcie przedsiębiorstwa	15
3. Formy organizacyjno-prawne przedsiębiorstw	23
4. Otoczenie rynkowe i jego wpływ na warunki działania przedsiębiorstwa	39
4.1. Rynek towarów i usług	39
4.2. Rynek pracy i jego funkcje	43
4.3. Rynek kapitałowy	44
4.4. Konkurencyjność przedsiębiorstw	46
5. Istota zarządzania finansami przedsiębiorstwa	49
5.1. Obszary zarządzania finansami	49
5.2. Zarządzanie finansami w ujęciu decyzyjnym	50
Literatura	53
Pytania kontrolne	54
Rozdział II. CELE, METODY I NARZĘDZIA OCENY SYTUACJI FINANSOWEJ PRZEDSIĘBIORSTWA WIELOZAKŁADOWEGO	55
1. Podstawowe pojęcia	55
2. Cele oceny sytuacji finansowej przedsiębiorstwa	56
3. Podstawowe narzędzia badania kondycji finansowej przedsiębiorstwa ..	57
4. Metody oceny gospodarki finansowej	59
5. Źródła informacji dla analizy finansowej	64
6. Zakres analiz finansowych	66
7. Podział analiz	67
Literatura	74
Pytania kontrolne	74
Rozdział III. OCENA BIEŻĄCYCH WYNIKÓW DZIAŁALNOŚCI NA PODSTAWIE RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT	75
1. Uwagi wstępne	75
2. Rachunek zysków i strat podstawą oceny bieżących wyników działalności	78

3. Analiza pionowa rachunku zysków i strat	80
4. Pozioma ocena rachunku zysków i strat	81
Literatura	87
Pytania kontrolne	87
 Rozdział IV. RACHUNEK KOSZTÓW JAKO PODSTAWA OPTYMALIZACJI PROCESÓW GOSPODARCZYCH	90
1. Pojęcie kosztów	90
2. Układy kwalifikacyjne kosztów i metody ich kalkulacji	91
3. Kalkulacja kosztów i przychodów jako podstawy ustalania i polityki cen	95
Literatura	98
Pytania kontrolne	98
 Rozdział V. OCENA BILANSU MAJĄTKOWEGO	99
1. Uwagi wstępne	99
2. Istota bilansu	100
3. Informacje bilansowe jako podstawa zarządzania finansami	101
4. Metody i zakres oceny bilansu	111
4.1. Uwagi wstępne	111
4.2. Etapy oceny bilansu majątkowego	112
Literatura	119
Pytania kontrolne	119
 Rozdział VI. OCENA ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM I EFEKT DŹWIGNI FINANSOWEJ	126
1. Uwagi wstępne	126
2. Czynniki kształtujące zmiany w kapitale własnym	127
3. Dodatnie efekty dźwigni finansowej wynikającej ze struktury kapitału prezentowanej w pasywach bilansu	129
Literatura	132
Pytania kontrolne	132
 Rozdział VII. RACHUNEK PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	134
1. Podstawowe pojęcia	134
2. Istota rachunku przepływów pieniężnych	134
2.1. Aktywa finansowe	137
2.2. Aktywa pieniężne i przepływy pieniężne	137
2.3. Definicje poszczególnych obszarów działalności	138
2.3.1. Działalność operacyjna	138
2.3.2. Działalność inwestycyjna	139
2.3.3. Działalność finansowa	140
3. Metody sporządzania rachunku przepływów gotówkowych	142
3.1. Źródła informacji do sporządzania rachunku	145

4. Zasady sporządzania rachunku przepływów pieniężnych	146
4.1. Uwagi wstępne	146
4.2. Praktyczne metody sporządzania rachunku przepływów pieniężnych	149
Część A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	149
Część B. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	155
Część C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	157
Część D. Przepływy pieniężne netto razem	160
Część E. Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych	160
Część F. Środki pieniężne na początek okresu	161
Część G. Środki pieniężne na koniec okresu (F+/-D).	161
5. Ocena rachunku przepływów pieniężnych	162
5.1. Ocena wstępna	162
5.2. Ocena przepływów gotówkowych w obszarze działalności operacyjnej	163
5.3. Ocena przepływów kształtujących wynik na działalności inwestycyjnej	165
5.4. Ocena przepływów w obszarze działalności finansowej	166
Literatura	168
Pytania kontrolne	168
 Rozdział VIII. OCENA WAŻNIEJSZYCH OBSZARÓW GOSPODARKI..	172
1. Uwagi wstępne	172
2. Pojęcie płynności finansowej i narzędzia jej pomiaru	172
3. Ocena sprawności zarządzania	175
4. Ocena rentowności i efektywności	177
Literatura	181
Pytania kontrolne	181
 Rozdział IX. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM OBROTOWYM	182
1. Istota kapitału obrotowego	182
2. Alternatywne polityki inwestowania w majątek obrotowy	185
3. Źródła finansowania krótkoterminowego aktywów obrotowych	191
4. Istota i cele zarządzania kapitałem obrotowym	196
5. Optymalizacja składników aktywów obrotowych	200
5.1. Optymalizacja zapasów	200
5.2. Zarządzanie gotówką	204
5.3. Zarządzanie należnościami	207
Literatura	210
Pytania kontrolne	211

Rozdział X. ŹRÓDŁA POZYSKIWANIA KAPITAŁÓW PRZEZ PRZEDSIĘBIORSTWO	212
1. Uwagi wstępne	212
2. Finansowanie przedsiębiorstwa kapitałem własnym	213
A. Źródła kapitału własnego w spółce niepublicznej (spółce z o.o.).	213
B. Źródła kapitału w spółce publicznej	214
3. Źródła zewnętrzne	217
4. Kryteria wyboru źródeł finansowania	219
Literatura	223
Pytania kontrolne	223
 Rozdział XI. FINANSOWANIE DZIAŁALNOŚCI I ROZWOJU KREDYTEM BANKOWYM	224
1. Uwagi wstępne	224
2. Zapotrzebowanie na kredyty	225
3. Rodzaje kredytów bankowych	226
3.1. Kredyty obrotowe	227
3.1.1. Kredyty na rachunku kredytowym	227
3.1.2. Kredyty na rachunku bieżącym	228
3.2. Kredyty inwestycyjne	229
4. Wniosek kredytowy	229
5. Studium przypadku - badanie zdolności kredytowej spółki	231
6. Ocena zdolności kredytowej przedsiębiorstw dokonywana przez banki zachodnie działające w Polsce (na przykładzie wybranego banku).	240
7. Formy zabezpieczenia kredytów	246
8. Efektywność planowanego przedsięwzięcia inwestycyjnego	248
9. Umowa o kredyt inwestycyjny	250
Literatura	251
Pytania kontrolne	251
 Rozdział XII. ŹRÓDŁA POZYSKIWANIA KAPITAŁÓW NA RYNKU KAPITAŁOWYM	257
1. Informacje wstępne	257
2. Struktura rynku finansowego	258
2.1. Rynek finansowy	258
2.2. Rynek pieniężny	258
2.3. Rynek walutowy	260
2.4. Rynek kapitałowy	261
2.5. Rynek papierów wartościowych i jego postacie	262
2.6. Uczestnicy rynku kapitałowego w Polsce	262
3. Rynek kapitałowy w warunkach nowych uregulowań prawnych	264
3.1. Uwagi ogólne	264
3.1.1. Obrót instrumentami finansowymi	265

3.1.2. Oferta publiczna i warunki wprowadzenia instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu	274
3.1.3. Nadzór nad rynkiem kapitałowym	282
Literatura	286
Pytania kontrolne	287
 Rozdział XIII. WARUNKI WPROWADZENIA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH DO OBROTU GIEŁDOWEGO	289
1. Uwagi wstępne	289
2. Etapy postępowania w procesie wprowadzenia akcji do obrotu publicznego	289
2.1. Pierwszy etap	289
2.2. Drugi etap	290
2.3. Prospekt emisyjny	292
2.4. Trzeci etap	294
2.4.1. Ustalenie ceny emisyjnej akcji i terminu subskrypcji	295
2.4.2. Gwarancje emisji i zapisy na jej pokrycie	298
2.4.3. Rejestracje nowej emisji akcji	300
2.5. Czwarty etap	302
2.5.1. Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie	302
2.5.2. Wprowadzenie instrumentów finansowych do obrotu giełdowego	305
Literatura	309
Pytania kontrolne	309
 Rozdział XIV. PIENIĄDZ JAKO NARZĘDZIE POMIARU EFEKTYWNOŚCI PROJEKTÓW INWESTYCYJNYCH	317
1. Podstawowe pojęcia	317
2. Wartość pieniądza w czasie i jej istota	318
2.1. Przyszła wartość pieniądza (PW)	319
2.1.1. Przyszła wartość płatności rocznych (wpłat lokat) - renty rocznej	327
2.2. Aktualna wartość pieniądza (AW)	332
2.2.1. Obliczanie wartości bieżących nierównych płatności	341
Literatura	347
Pytania kontrolne	347
 Rozdział XV. METODY WYCENY AKCJI I OBLIGACJI	354
1. Uwagi wstępne	354
2. Metody wyceny akcji	355
2.1. Metody majątkowe	355
2.2. Metoda wykorzystująca relację ceny rynkowej akcji do dochodu.. . . .	356
2.3. Metoda oczekiwanych dochodów	357

2.4. Metoda bazująca na wysokości wypłacanej lub planowanej dywidendy.	358
3. Wycena obligacji.	364
3.1. Uwagi wstępne.	364
3.2. Obliczanie wartości rynkowej obligacji.	365
3.3. Efektywność obligacji dla inwestora.	368
3.4. Efektywność obligacji dla emitenta.	369
4. Koszt pozyskania kapitału.	370
4.1. Koszt kapitału zwykłego (własnego).	371
4.2. Koszt nowej emisji kapitału zwykłego.	371
4.3. Koszt kapitału zatrzymanego.	372
4.4. Koszt kapitału uprzywilejowanego.	372
4.5. Łączny koszt kapitału.	373
Literatura.	373
Pytania kontrolne.	374

Rozdział XVI. METODY OCENY EFEKTYWNOŚCI INWESTYCJI

RZECZOWYCH.	375
1. Uwagi wstępne.	375
2. Istota inwestowania.	376
3. Ryzyko w działalności inwestycyjnej.	378
4. Wybór i ocena projektu inwestycyjnego.	380
4.1. Ocena projektu inwestycyjnego według metodologii UNIDO (Agendy ONZ ds. Rozwoju Przemysłowego).	380
5. Kryteria wyboru projektów inwestycyjnych.	385
5.1. Metody proste selekcji projektów inwestycyjnych.	385
5.2. Metody dyskontowe.	387
5.3. Analiza progu opłacalności.	394
6. Źródła finansowania inwestycji.	395
7. Studium przypadku (na przykładzie hipotetycznym).	397
Literatura.	401
Pytania kontrolne.	401

Rozdział XVII. ALTERNATYWNE SPOSOBY FINANSOWANIA

ROZWOJU PRZEDSIĘBIORSTWA.	402
1. Factoring.	402
1.1. Istota factoringu.	402
1.2. Funkcje factoringu.	403
1.3. Podmioty factoringu.	405
1.4. Rodzaje factoringu.	406
1.4.1. Kryterium ryzyka wypłacalności.	406
1.4.2. Kryterium sposobu powiadomienia dłużnika o umowie.	407
1.4.3. Kryterium otrzymania zapłaty przez faktoranta.	408

1.4.4. Kryterium rynku docelowego producenta	409
1.4.5. Pozostałe formy factoringu	410
1.5. Umowa factoringu	411
1.6. Sposoby unikania ryzyka związanego z transakcjami factoringowymi w praktyce	413
1.7. Przydatność factoringu w realiach rynkowych	414
2. Franchising	415
2.1. Historia powstania franchisingu	415
2.2. Istota franchisingu	416
2.3. Klasyfikacja franchisingu	418
2.4. Umowa franchisingowa	420
2.5. Zalety i wady franchisingu	423
2.6. Gospodarcze znaczenie franchisingu	424
3. Forfaiting	425
3.1. Historia powstania i rozwój forfaitingu	425
3.2. Rodzaje forfaitingu	427
3.3. Forfaiting wierzytelności wekslowych	430
3.3.1. Rodzaje forfaitingu wierzytelności wekslowych	430
3.3.2. Funkcje forfaitingu wekslowego	431
3.4. Forfaiting wierzytelności handlowych	433
3.4.1. Istota forfaitingu z tytułu dostawy towarów i sprzedaży usług (handlowego)	433
3.4.2. Zalety i wady forfaitingu handlowego	434
3.5. Forfaiting wierzytelności leasingowych	435
3.6. Forfaiting wierzytelności objętych akredytywami	437
3.7. Ryzyko występujące w działalności forfaitingowej	437
3.7.1. Ryzyko wypłacalności dłużnika	438
3.7.2. Ryzyko zmian oprocentowania kapitału	439
3.7.3. Ryzyko walutowe	439
3.8. Podmioty uczestniczące w obrocie forfaitingowym	439
3.9. Umowa forfaitingu	441
3.10. Porównanie forfaitingu z factoringiem	443
3.11. Znaczenie gospodarcze forfaitingu	445
4. Leasing	446
4.1. Historia powstania i rozwój leasingu	446
4.2. Istota leasingu	447
4.3. Podstawowe pojęcia dotyczące leasingu	448
4.4. Uczestnicy transakcji leasingowych	450
4.4.1. Leasingodawca	450
4.4.2. Leasingobiorca	450
4.4.3. Bank finansujący transakcje leasingowe	451
4.4.4. Poręczyciel	451
4.4.5. Towarzystwo ubezpieczeniowe	451

4.5. Rodzaje leasingu	452
4.6. Przygotowanie umowy leasingowej	455
4.6.1. Prawa i obowiązki stron umowy leasingowej	456
4.6.2. Gwarancje i zabezpieczenia	456
4.6.3. Zmiany w czasie trwania umowy leasingowej	456
4.6.4. Skutki naruszenia umowy przez leasingobiorcę	457
4.6.5. Korzyści płynące z leasingu dla jego biorcy	457
4.6.6. Leasing jako umowa nazwana, —	458
4.7. Ekonomiczna opłacalność leasingu	459
4.8. Rozliczenia leasingowe	463
4.9. Porównanie leasingu do alternatywnych źródeł finansowania rozwoju	470
Literatura	471
Pytania kontrolne	472
Rozdział XVIII. FUNKCJONOWANIE FUNDUSZY	
INWESTYCYJNYCH	474
1. Historia powstania funduszy inwestycyjnych	474
2. Podstawy prawne funkcjonowania funduszy inwestycyjnych i towarzystw funduszy inwestycyjnych w Polsce	475
3. Przedmiot działalności funduszu inwestycyjnego	476
4. Podstawowe rodzaje funduszy	478
5. Towarzystwo funduszy inwestycyjnych	479
6. Szczególne konstrukcje funduszy inwestycyjnych	480
7. Wybrane typy funduszy inwestycyjnych	482
8. Ocena efektywności funduszy inwestycyjnych	486
9. Bezpieczeństwo działania	487
Literatura	489
Pytania kontrolne	489